

OBSAH

<i>Roždestvo Iisusa Christa</i>	3
<i>Životy svätých</i>	6
<i>Pravoslávna ikona</i>	8
<i>Čudotvorné ikony</i>	10
<i>Pomôžte nám...</i>	12
<i>Detská stránka</i>	13
<i>Oslavujeme Vianoce alebo Roždestvo?</i>	18
<i>Svätý olej</i>	19
<i>Sila rodičovských modlitieb</i>	20
<i>Akcie BPM</i>	22
<i>O závidí a súperení</i>	27
<i>Knieža Rastislav</i>	28
<i>Bruno Ferrero</i>	29
<i>Recepty</i>	30
<i>Prosba o 2% z dane</i>	31

**„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.
Mt 25,40**

ISTINA

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XVII./2012*

šéfredaktor: Lenka Kimáková
redaktori: Alexander Haluška, jerej Mi-
chal Sivik, Marcela Hvižďáková, Zuzana
Sadilková, Juliána Polakovičová, proto-
diakon Ján Husár, Tatiana Mihaličová
pokladníčka: Tatiana Mihaličová
technický redaktor: Peter Polakovič
detská stránka: Janka Kobanová, Lenka
Kimáková
redaktori pre distribúciu: Ľuboš Omaska,
Patrik Palasiewicz
korektúra: prot. Peter Kormaník

Vydáva:

Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980

e-mail: istina12@gmail.com
IČO: 17075947

www.bpm.orthodox.sk

S blahoslovením Jeho Vysokopre-
osvietenosti Jána, arcibiskupa
prešovského a Slovenska.

Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok + poštovné 10,40 €

Vaše finančné príspevky posielajte
na adresu redakcie:

Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY
Bayerova 8, 080 01,
Prešov,

pripadne na účet Istiny:
4008409298/7500.

Cirkevne schválené.
Redakcia si vyhradzuje právo
upravovať príspevky v súlade
s učením Cirkvi.

Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

Obálka: Veľké posvätenie vody

Ikona svätého Rastislava veľkomoravského

Vydávanie je povolené Ministerstvom
kultúry SR pod číslom EV 3633/09.
ISSN 1335-6739

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Roždestvo Isusa Christa

Vo ímja Otcá, i Sýna, i Svjatáho Dúcha. Christós raždájetsja!

Milovaní v Christu bratia a sestry! Pravoslávna cirkev na celom svete podľa pôvodného juliánskeho kalendára dnes slávi nádherný sviatok Narodenia Hospodina, Boha a Spasiteľa nášho Isusa Christa. Dnešný sviatok je pre každého veriaceho človeka prekrásny, svetlý a radostný. Boh opätovne výrazným spôsobom zasahuje do dejín ľudského rodu, prichádza k nám ľuďom, aby nás opätovne vrátil tam, odkiaľ sme pre hriech odišli – do lona nebeského Otca, do Jeho blahého večného Kráľovstva. Udalosť Narodenia Isusa Christa je udalosťou jedinečnou a predsa my, kresťania, sprítomňujeme si túto udalosť každoročne, aby sme vždy nanovo pochopili jej nesmierny význam pre nás a našu záchranu. Do dejín ľudského rodu Boh takto výrazne nevstupuje často. Môžeme povedať, že stvorenie sveta bolo tým prvým výrazným počínom lásky Boha, potom potopa sveta, povolanie Abraháma a nakoniec aj odovzdanie ľuďom písomného Zákona na hore Sinaj, cez ktorý malo ľudstvo pochopiť, že príde Nový Zákon, ktorý už podľa slov apoštola Pavla nebude napísaný na kamenných tabuliach, ale v srdciach každého veriaceho človeka. Tento Zákon nám nebude daný prostredníctvom ľudského sprostredkovateľa, no prinesie nám ho Syn, Syn živého Boha a Syn

panny, ktorý sa dnes kvôli tomu rodí v Betleheme Judovom.

Bratia a sestry! Narodenie Isusa Christa sa neudialo počas dňa, no v noci, v tme a na opustenom mieste. Ak pochopíme, prečo sa tak muselo udiť, môžeme aj z tohto načerpať pre našu dušu mnoho užitočného. V správe o stvorení sveta sa hovorí: Najprv bol večer a potom ráno. Boh si želá, aby sme tento poriadok dobre pochopili. Svetlo totiž prichádza po tme a nie naopak. Naše pravoslávne bohoslužby chránia toto tajomstvo, začínajúc každý sviatok zvečera, v predvečer sviatku. Vchádzajúc do času noci, Cirkev nám vlastne požehnáva sláviť deň. Keď sa nachádzame v tme, už vtedy začíname sláviť svetlo. Noc pre nás kresťanov znamená očakávanie a želanie svetla. Noc vyjadruje čas, dobu, keď sa ľudia nádejajú na lepšie a modlia sa o poslaní im hoci len malého lúča svetla, aby sa život ožiaril zmyslom. Noc teda označuje nádej, že príde svetlo, nový deň, hoci sami nevieme, čo nás v ňom čaká. Možno bude plný námahy, možno plný radosti, no jedno vieme istotne, bude pre nás dňom Hospodinovým.

V noci Narodenia Spasiteľa vidíme pastierov, ktorí noc trávajú vonku, na poli. Aj pastieri žijú očakávaním nového dňa. Pastieri strážili svoje stáda. Robia presne to isté, čo robil Dávid, keď k nemu prišli, aby ho pomazali za kráľa nad Izraelom. Čo

pastieri čakajú? Bude každý z nich kráľom, ako bol Dávid? Nie, dočkali sa ešte väčšieho zázraku – dočkali sa nebeského zjavenia. Pastieri vstupujú do spoločenstva s nebom, počujú spev anjelov. Uvidia radosť anjelov, tú radosť, ktorá patrí teraz aj im. Spoznávajú radosť života, cítia sa akoby v Božom Kráľovstve. Práve

im sa dostáva zvesť o tom, čo sa práve odohráva neďaleko v betlehemskej jaskyni. Oni sa takto stávajú prvými pastiermi Cirkvi, prvými zvestovateľmi Evanjelia a nebeského Kráľovstva. Oni sú prvými, ktorí ohlasujú radosť narodenia

a spasenia, prichádzajúce s Christom pre všetkých ľudí na celom svete. Toto všetko sa deje v noci. Uprostred bdenia, stráženia a očakávania sa pastierom dáva Božie Zjavenie.

To isté vidíme aj u perzských mágov. Prišli z východu. Odtiaľ, odkiaľ každodenne očakávame východ slnka. Prišli odtiaľ, kde je noc – nádej nadchádzajúceho dňa. Svetlo, ktoré k nim prišlo zhora, to ich viedlo. Oni sebou predstavujú celé ľudstvo. Mágovia opätovne prežili nádej aj risk Abraháma – otca veriacich, ktorý

tak tiež nevedel, kam ide, no vedel za kým ide. Vykonal cestu viery, vykonal aj za nás púť celého ľudstva, ktoré zanechalo svoju nevieru a vydalo sa na cestu, na cestu k Bohu. Oni – predstavitelia pohanov, oni potom-

kovia spravodlivého Abraháma. Sú naplnením slov daných Abrahámovi: „Budú v tebe požehnané všetky národy zeme.“ Oni svedčia, že aj pohanovia sú prizvaní k tomu istému

dedičstvu, na účasť v tom istom zasľúbení. Práve preto vyvolali na kráľovskom dvore aj u samotného Herodesa taký strach. Oni sú pohania, no zároveň hlboko veriaci v pravého Boha, ako bol Abrahám. Nič nevedeli o Svätom Písme, no aj tak sa pýtajú na Toho, koho Písma mali odhaliť. A odhalili pravdu, získali správny úsudok, svetlom dňa odhalili zlobu aj zákernosť Herodesa. A tak putujú do Betlehema. Konajú správne a pravdivo, nasledujú svetlo – až prichádzajú na miesto narodenia nového človeka, nového Adama. Človeka, ktorý sa stal Božím chrámom a živou prítomnosťou Boha medzi ľuďmi. A v jaskyni postupujú presne ako v chráme: Padli na zem a poklonili sa Mu. Prinášajú zlato – symbol toho najcennejšieho, čo je na Zemi – a tým je tajomstvo ľudského života. Prinášajú aj ladan, ktorý túži po žeravom plameni, aby vydal zo seba nádhernú vôňu – túži po plameni lásky, modlitby a túžby stretnúť sa s Bohom. Prinášajú aj smyrnu, drahocenný olej ako symbol horkosti, ale aj nádeje. Horkosti smrti a nádeje Vzkriesenia. Horkosti, ktorá sa zmení na sladkú vôňu večného života. Tieto ich dary sú dary pre rodiacu Cirkev. Už tam, v Betleheme, darmi hovoria o moci, pomazaní, smrti a vzkriesení Christa, ktoré vždy budú tu – v Christovej Cirkvi. Mágovia odišli inou cestou, teda ich život sa od tejto chvíle, chvíle stretnutia s Christom Bohom, uberať inou ces-

tou – cestou lásky a pravdy. Tou cestou, kde aj nás môže zastihnúť blahá zvesť o Narodení Isusa Christa.

Sviatok Narodenia Isusa Christa, bratia a sestry, odkrýva nový zázrak. Sviatok Narodenia – to nie je len narodenie Christa Spasiteľa. Je to počiatok nového života, ktorý sa zrodil v životoch pastierov aj mágov, a má sa dnes zrodiť aj v živote každého z nás. Dnes sa máme vydať podobne ako mágovia inou cestou, cestou lásky, spravodlivosti, bezprostrednosti, nefalošnosti a úprimnosti, cestou smerujúcou k večnému životu.

Dnešný sviatok, bratia a sestry, je vlastne o troch daroch. Prvým darom je samotný Boží Syn, ktorý sa dnes rodí kvôli nám a pre naše spasenie – je to dar Boha človeku. Druhým darom je dar človeka Bohu – týmto darom je naše pokánie. Tretím darom je dar človeka človeku a týmto darom je láska. Prvý dar – Božieho Syna – máme vždy prijímať a vo svojom srdci opatrovať. Druhý dar – pokánie – tento dar máme Bohu vždy prinášať. A tretí dar – lásku – tento dar máme neustále chrániť a každému z neho rozdávať. **Christós raždájetsja!**

(Kázeň odznela na svätej liturgii v Katedrálnom chráme sv. kniežaťa Alexandra Nevského v Prešove, ktorá bola odvysielaná na rozhlasovej stanici Slovenský rozhlas dňa 7. januára 2012.)

Protodiakon Ján Husár

Prepodobná Sinklitikija, deň pamiatky 5. január

Svätá Sinklitikija sa narodila v egyptskom meste Alexandria. Jej rodičia však pochádzali z Macedónska (krajina severne od Grécka) a neskôr sa do Alexandrie presťahovali. Boli to bohatí ľudia zo znamenitého rodu, známi svojou zbožnosťou. Keď Sinklitikija vyrástla, uchádzali sa o ňu mnohí bohatí i urodzení chlapci. Sinklitikija bola totiž neobyčajne krásna a všade navôkol bol známy jej cnostný život. Ale svätá sa nechcela vydávať. Od detstva zahorela láskou k jedinému Ženíchovi Isusu Christu. Preto sa nestarala o vonkajšie ozdoby, ale z celej sily sa snažila o skrášlenie svojho vnútra. Svoju dušu očišťovala pôstom, nevinnosťou,

bezúhonnosťou (cilomudriem) a čistotou umu, aby sa stala hodnou pred očami Christa.

Obratiac na Boha celý svoj um, získala víťazstvo nad neviditeľným nepriateľom, diablom, ktorý nabáda ľudí k hriechu. Po smrti rodičov rozdala všetok svoj majetok chudobným a úbohým. Kvôli Bohu tak došla ku krajnej chudobe, vzala so sebou slepú sestru a odišla bývať do náhrobného pamätníka, ktoréhosi zo svojich blízkych. Mníšsky stav pokladala za tak veľký, že ani nevedela, ako ma zaň ďakovať, ktorý ju ním obdaril. Hneď v prvých rokoch svojho podvižníckeho života predišla mnohých, ale svoje podvihy skrývala. Nielenže jedla máličko chleba a skromné množstvo vody, ale ešte aj ten chlieb bol z otrúb. Keď sa na ňu zväčšili útoky nepri-

ateľa, vtedy zväčšila aj svoj pôst. Sláva o jej podvihoch priťahovala k nej veľa zbožných žien, ktoré ju prosili o radu a chceli sa u nej učiť žiť. Dlhý čas na tieto prosby odpovedala iba mlčaním, ale neustávajúce prosby ju donútili dávať rady už mnohým podvižnicam, ktoré sa pri svätej Sinklitikiji zhromaždili. Tak bolo utvorené obščežitije (spoločné nažívanie, kinovia).

Pri konci svojho života si od pokúšiteľa vytrpela to, čo kedysi spravodlivý Jób mnohostradaľný. Postihli ju ukrutné choroby. Celé jej telo bolo pokryté vredmi, vyčerpané a pokryté mnohými jazvami. Takto strádala tri roky a šesť mesiacov nedovoľujúc lekárovi, aby jej pomohol, celú svoju nádej upriamila na jediného Boha. Keď nadišiel čas jej odchodu z tohto života, stala sa dôstojnou vo svojom videní uzrieť svätých anjelov, zástupcov svätých panien, ktoré ju pozývali k sebe, a taktiež zazrela i nebeské príbytky. Po tomto videní predpovedala monaškám – pannám presne deň i hodinu, kedy sa rozlúči so svojím telom. Malo sa to udiať o tri dni od videnia. Ako prepodobná Sinklitikija predpovedala, tak sa i stalo. O tri dni v predpovedanú hodinu sa odlúčila od svojho tela, v ktorom tak veľmi trpela, i všetkých jaziev a ako mučenica prešla k Hospodinovi do života, kde nieto bolesti, tam, kde žijú svätí Boží. Prepodobná Sinklitikija usnula okolo roku 350. Na Zemi prežila asi

80 rokov v mnohej námahe a podvihoch a teraz prebýva vo večných nebeských príbytkoch.

Prepodobnaja mati naša Sinklitikije, moli Boha o nas!

Svätý mučeník Mertij, deň pamiatky 12. január

Mučeník svätý Mertij bol vojakom pri Dioklecianovi. V čase ťaženia proti Maurom začal náčelník nútiť svätého, aby priniesol žertvu idolom. Svätý Mertij odmietol poslúchnuť, za čo bol kruto mučený. No všetky mučenia pretrpel tak mužne, že mučiteľ ohromený hrôzou múk a čudujúc sa tomu všetkému, veľmi sa zdesil. Mučenia pokračovali dovtedy, pokiaľ na tele svätého mučeníka Mertija nebolo možné nájsť ani jedno celé miesto.

Svätého Mertija potom hodili do temnice. Tam osem dní trpel od hladu i od krutých žalárníkov. Po tomto všetkom Christov mučeník sa pomodlil k Hospodinovi a zvolal: Do tvojich rúk, Synu Boží, odovzdávam svojho ducha!“ Tak svätý mučeník Mertij odišiel ku Christu, za ktorého tam odvážne trpel.

Svjatyj múčeníče Christov Mertije, moli Boha o nas!

Podľa knihy „Žitija svjatyh svjateľa Dimitrija Rostovskogo“

preložil Alexander Haluška

Ikonografia sviatku Vchodu Spasiteľa do Jeruzalema

Ikonografia sviatku sa zakladá na všetkých štyroch Evanjeliách podľa Matúša, Marka, Lukáša a Jána a taktiež aj na apokryfe Nikodýma. Správy evanjelistov o tej-

to udalosti nie sú rozsiahle a vo všetkých podstatných detailoch sa zhodujú. V apokryfe Nikodýma je udalosť opísaná detailnejšie.

Apoštoli priviedli k Isusovi oslicu a mladého osla tak, ako im to prikázal Spasiteľ. Oslica symbolizuje židovský národ a mladý osol

národ pohanský, pretože oslica je zviera skrotené, má uzdu, t. j. židovský národ bol Bohom vychovávaný prostredníctvom Zákona; mladý osol je ešte bez uzdy podobne ako pohania, ktorých Boh viedol k sebe bez Zákona. Isus Christos si sadol na mladého oslíka a vchádzal do Jeruzalema v sprievode apoštolov. Hebrejské deti mávali vetvami paliem a hlasno vzývali: „Hosanna Synovi Dávidovmu!“ Iné podstielali cestu do mesta svojím odevom.

Sviatok aj samotná ikona sviatku má nielen historický, ale aj symbolický charakter – svedectvo o nadchádzajúcom Christovom Vzkriesení a Jeho druhom slávnom príchode, kedy príde v sláve súdiť svet.

Prvé zobrazenia kompozície sviatku nachádzame už v rímskych katakombách 4. storočia. Ikona sa storočiami výrazne nemenila, boli pridané len niektoré detaily.

V centre ikony je zobrazený Spasiteľ Isus Christos sediaci na mladom oslovi. V pravej časti ikony je zobrazený Jeruzalem, jeho brána, múry a budovy. Z Jeruzalema vychádzajú jeho obyvatelia, spievajú, vzývajú a mávajú vetvami paliem. Deti ukladajú pod nohy osla svoje plášte a niektoré odrezávajú vetvy stromu, ktorý ikonopisci zobrazujú za postavou Spasiteľa. Tento jav – podstielanie plášťov a mávanie vetvami paliem – je starobylý zvyk

obyvateľov Jeruzalema a svedčí o prejave veľkej pocty voči prichádzajúcemu človeku – zvyčajne to bol veľmi významný človek (napr. kráľ po víťaznej bitke a pod.)

V ľavej časti ikony sa zobrazujú Christovi učeníci – apoštoli, ktorí sú zobrazení na úpäti vrchu. Tvár Isusa Christa môže byť otočená k apoštolom alebo k obyvateľom Jeruzalema. Ikonopisci niekedy vo vrchu za apoštolmi zobrazujú jaskyňu, ktorá predznamenáva budúci Hospodinov hrob. Na niektorých ikonách osla nahradil kôň, no to je v rozpore s textom Evanjelia aj s proroctvom proroka Zachariáša, ktorý predpovedal: „Spievaj od radosti, dcéra Siona, oslavuj, dcéra Jeruzalema: hľa, tvoj Kráľ k tebe prichádza, spravodlivý a prinášajúci spásu, sediaci na oslici a mladom oslovi, mláďati oslice“ (Zach 9, 9).

Protodiakon Ján Husár

Použitá literatúra:

УСПЕНСКИЙ, Л. А.: *Богословие иконы Православной Церкви*. Москва 1997.

ЕВДОКИМОВ, П.: *Искусство иконы. Богословие красоты*. Клин 2005.

АЛЕКСЕЕВ, С.: *Иконописцы Святой Руси*. Санкт-Петербург 2008.

АЛЕКСЕЕВ, С.: *Энциклопедия православной иконы*. Санкт-Петербург 2007.

Ikona Božej Matky „Trech radostej“

Začiatkom 18. storočia jeden maliar priniesol z Talianska kópiu ikony zobrazujúcu Svätú rodinu a nechal ju u svojho príbuzného, kňaza Trojického chrámu v Hrjazach. Neskôr tento kňaz podaroval ikonu do chrámu, kde bola umiestnená nad jeho vchodom.

Jednej poprednej žene sa v tom čase stalo niekoľko, po sebe nasledujúcich nešťastí: jej krivo obvineného muža poslali do vyhnanstva, zobrali jej majetok a jej syn bol počas vojny zajatý nepriateľmi. Po dlhých modlitbách počula hlas, ktorý jej povedal, aby našla ikonu Svätej rodiny a pomodlila sa pred ňou. Žena všetko splnila a skoro sa dozvedela tri radostné správy: jej muža zbavili krivého obvinenia, majetok im vrátili a syna oslobodili zo zajatia. Po tomto zázraku ikona dostala pomenovanie „Trech radostej“ (Troch radostí).

Pri tejto ikone veriaci prosia o oslobodenie zo zajatia a väzenia, o uchránenia od krádeže a o navrátenie strateného. Sviatkovanie tejto ikony je ustanovené na 26. decembra/8. januára.

Modlitba:

O Presvjatája Divo, vseblaháho Sýna Máti vseblahája, cárstvujuš-

čaho hráda i svjatáho chráma sehó pokroviteľnice, vsím súšcim vo hrisích, skórbech, bidách i boľíznech vírnaja predstátel'nice i zastúpnice! Ne prézri molénija nás, nedostójných rabóv Tvojích, i umolí Sýna Tvojehó i Bóha nášeho, da vsím nám, s víroju i umilénijem poklaňajúščimsja préd čudotvórnym óbrázom Tvojím, dárujet po kojehóždo potrebi rádosť: súšcim v skórbech i pečálech uťišénije, bídstvujuščim milosérdisja, súšcim v mnohonedúžiji nečájemoje iscilénije i ukriplénije. O Hospožé Presvjatája, umilosérdisja ko vsím čtúščim vsečestnoje ímja Tvoje i vsím javí vsemóščnyj pokrýv Tvój i zastuplénije: vsjákomu d'ílu, Sýnu Tvojemú uhódnomu, sspíšestvuj; vsjákoje d'ílo zlóje razruší; v nedoumíniji i trúdnych i opásnych obstojánijich obrítajúščimsja nezrímuju pómošč i vrazumlénije s nebesé nispolí. Mladéncy vospitáj, júnyja ucilomúdri, otvérzi ím úm k prijátiju vsjákaho poléznaho učénija. Ot domášnija bráni i ot vrahóv vídimých i nevídimých zaščiti i sochraní. Supružestva v ľubví i jedinómýslji sochraní i ot vraždý jedinokróvnych mírom i ľubóviju ohradí. I vsím nam dážd' drúh ko drúhu ľubóv, mír i blažočestije, i zdrávije s dolhodénstvijem. Prestávivšijasja v víri i pokajániji ot žitijá sehó so ánhely i vsími svjatými žíti sotvorí, da vsí na nebesí i na zemlí víďat Tjá

jáko tvérduju i nepostýdnuju pred-
stáateľnicu nášu, róda christiánska-
ho, i, vídušče, slávjat Ťá i Tobóju
Sýna Tvojeho, so Beznačál'nym

Jehó Otcém i Jedinosúščnym Jehó
Dúchom, nýňi i prísno i vo víki vi-
kón. Amíň.

Juliána Polakovičová

Drahí otcovia duchovní, bratia a sestry!

Sviatok Sritenija Hospodňa (Stretnutie Pána so Simeonom) nám pripomína udalosť, kedy malého Isusa Christa priniesli rodičia do chrámu. Priniesli, aby ho obetovali Bohu. Pretože všetko prvorodené v Izraeli – vyvolenom národe, malo byť zasvätené Stvoriteľovi.

A práve dnes by sme si z tohto sviatku mali tiež vziať ponaučenie, aby sme privádzali svoje deti, vnukov, krstné deti a mladých ľudí do chrámu. Učili ich modliť sa, žiť s Bohom, vnášať do svojho života tú radostnú zvesť, teda Evanjelium, ktoré nám priniesol náš Spasiteľ Isus Christos. Pretože práve tu v chráme človek získava uzdravenie z mnohých chorôb, tu nachádza odpočinok od mnohých starostí i ťažkostí, ktoré tak veľmi trápia každého z nás.

A aj práve preto bol sviatok Sritenija Hospodňa vyhlásený za Svetový deň pravoslávnej mládeže.

Naše Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS sa snaží pracovať s pravoslávnou mládežou. Prostredníctvom rôznych akcií, táborov, pútí, duchovných stretnutí, besied, športových podujatí a súťaží sa snažíme šíriť Christovu radostnú zvesť - Evanjelium medzi mladými ľuďmi.

Naši dobrovoľníci v priebehu roka organizujú mnohé podujatia a stretnutia, avšak s tým sú spojené aj nemalé finančné výdavky. Preto sa obraciame na Vás s prosbou o vykonanie zbierky na podporu pravoslávnej mládeže na Slovensku. Veríme, že aj vďaka Vašej pomoci sa budeme môcť aj tento rok naplno venovať mladým ľuďom.

Za Vašu pomoc a podporu Vám vopred ďakujeme a vyprosujeme od všemohúceho Hospodina veľa pokoja a milosti.

S láskou v Christu

Alexander Haluška
prezident Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS

Boh stvoril svet

Dávno, pradávnو, skôr než čas vôbec začal plynúť, bola naša zem tmavá a hrozivá. Vtedy Boh zaviedol poriadok a všetko skrášlil. Najprv rozkázal Boh svetlu, aby prelomilo tmu. A bolo svetlo. Potom prikázal búrlivým moriam, aby ustúpili a ukázala sa zem. No zem bola pustá a nemá, bolo počuť iba nárazy vln a vzdychy vetra. Tu prikázal Boh zemi, aby splodila stromy a rastliny. Aké nádherné boli prvé zelené listy a pestré kvety! Potom dovolil Pán Boh, aby na vysokom nebi, ktoré stvoril, cez deň svietilo slnko. Mesiacu prikázal šíriť svoje jemné svetlo v noci. Stvoril hviezdy, aby žiarili v hlbokej temnote. Ešte vždy však boli nebo a moria nemé a prázdne. Tu stvoril Boh tvory, aby plávali a hrali sa vo svetových moriach. Stvoril všetky drobné rybky aj obrovské veľryby. Stvoril vtáky, aby lietali medzi stromami a spievali. Nádherná bola zem a Boh videl, že je to dobré. Zem však bola ešte stále pustá. Tu stvoril Boh živočchy: malé, bystré i veľké, mocné. Všade žili zvieratá, ktoré stvoril Boh, vo vrchoch a lesoch, na poliach

i lúkach. Boh prikázal všetkým živým tvorom vo vzduchu i na zemi plodiť a množiť sa, aby sa jeho zem naplnila životom. Pán Boh sa pozrel na všetko, čo stvoril. A povedal: „Je to veľmi dobré“.

Spokojne sa pozeral Boh na nekonečný vesmír a čarovnú zem, ktorú stvoril. No najkrajší tvor mal iba vzniknúť. „Teraz stvorím ľudí,“ riekol Boh „Obdarím ich rozumom, aby mohli myslieť, spoznávať ma a milovať. Odovzdám im tento svet, aby ho udržiavali v poriadku.“ Prvým človekom, ktorého Boh stvoril, bol Adam. Mohol sa starať o mnohé zvieratá a hrať sa s nimi. Predsa sa však cítil osamelý. Tu stvoril Boh ženu, Evu, aby sa ľudia mohli zabávať a tešiť a navzájom si rozdávať dôveru a lásku. Pán Boh ich požehnal. Mohli užívať všetko, čo na zemi stvoril. Mohli mať deti, ktoré im mali pomáhať. Hoci zem patrila im, mali poslúchať Boha. On ich miloval a želal im len to najlepšie. Kým budú žiť podľa Jeho prikázaní, šťastie ich neopustí. Boh daroval Adamovi a Eve prekrásnu záhradu, v ktorej mohli žiť. Stáli tam stromy so zrelými jedlými plodmi. „Oberajte plody a najedzte sa dosýta,“ povedal im Boh. „Nejedzte však zo stromu uprostred záhrady. Je to strom poznania dobra a zla. Ak budete z neho jesť, zomriete.“ Boj priviedol k Adamovi všetky zvieratá a vtáky, aby im dal mená. Adam a Eva sa so zvieratami hrali a rozprávali. A zvieratá ich počúvali. Starali sa o Božiu záhradu. Starostlivo pestovali všetky rastliny a stromy. Každý večer, keď sa ochladilo, Boh prišiel a hovoril s nimi. Kým tma nezavířila deň, prechádzali sa a rozprávali o tom, čo sa cez deň prihodilo.

Janka Kobanová

Milé deti!

Pozdravujeme Vás v Novom roku a chceli by sme Vám popriať veľa radosti, šťastia, lásky a Božieho požehnania. Tak ako každý rok Vám pripravujeme detskú stránku, tak aj teraz sme si pripravili úlohy, ktoré čakajú iba na Vás.

1. V tejto úlohe sa pohráj s tajným písmom a podľa čísel zisti, aký sviatok sa skrýva pod nimi. Prirad' k číslam písmenká.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

5 9 12 6 10 1 11 4 2 7 13 3 8
J E J A N B I O O V E H L

2. Porozhadzovali sa nám písmenká. Správne ich zorad'te a pod porozhadzované písmenká napíšte cnosti správne.

V N L
I E Á
R D Á
A E S
J K
A

V decembrovom čísle ste mali za úlohu nakresliť svätého Nikolaja. Táto úloha sa Vám veľmi vydarila a tie najkrajšie kresby sme sa rozhodli zverejniť. Chceme sa poďakovať všetkým, ktorí sa zapojili do našej súťaže, a autori zverejnených obrázkov budú odmenení pekným darčekom. Tu sú naši víhercovia:

Martina Urbanová, Závadka

Slavomír Zacko, Žilina

Martin Ziemba, Soboš

Výhercom srdečne blahoželáme a dúfame, že ceny sa im budú páčiť. Snáď sa opäť zapoja spolu s ďalšími do našich súťaží a môžu znova vyhrať pekné ceny.

Т

т

(т)

т

т

Трѣца свѣта

Tróica svjatája
(Trojica Svätá/
/Svätá Trojica)

Тáйнаѧ вѣчерѧ - Tájnaja večerja (Tajomná večera)

твѡрець - tvoréc (tvorca, autor, básnik)

трикѣрїѧ
trikírij
(trojsvieca)

тáинство
tájinstvo
(tajomstvo)

трапѣза
trapéza
(stôl, jedáleň)

ТѦИНСТВО СТРА́ННОЕ
 ВѦЖѦ И ПРЕСЛА́ВНОЕ: НѦБО,
 ВЕРТЕ́ПЪ: ПРѢТО́ЛЪ
 ХЕРУВѢ́МСКІЙ, ДѦВѦ: Я́СЛИ,
 ВМѢСТІ́АНЦЕ, ВЪ НИ́ХЖЕ
 ВОЗЛЕЖЕ́ НЕВМѢСТІ́МЫЙ
 ХРІ́СТОСЪ БГЪ, Е́ГОЖЕ
 ВОСПѢ́ВАНЦЕ ВЕЛИЧА́ЕМЪ.

~
 T-300

Tájinstvo stránnoje vížu i preslávnaje: nébo, vertép:
 prestól cheruvímskij, Ďívu: jáslj, vmistílišče, v níchže
 vozležé nevmistímjy Christós Bóh, Jehóže vospivájusče
 veličájem.

Vidím zvláštnje a preslávnje tajomstvo: jaskyňu
 ako nebo, Pannu ako cherubínsky trón, jasle ako
 miesto, kde je uložený nezmestiteľný Christos
 Boh, ktorého ospevujúc oslavujeme.

Pripravila: Tatiana Mihaličová

Oslavujeme Vianoce alebo Roždestvo?

Predvianočné obdobie je plné rôznych aktivít a neodmysliteľných drobností, ktoré dotvárajú slávnostnú atmosféru. Všetci premýšľame nad darčekom pre rodinu a priateľov, plánujeme si upratovanie, nákupy a pečenie. Nostalgicky myslíme na tradičné rodinné pečenie, na lahodné vône, ktoré zaplnia celý dom. Listujeme v receptoch našich mám alebo babičiek, trávime hodiny plánovaním všetkých dobrôt, ktoré treba pripraviť. Otvoríme skrine a vyberáme vianočné ozdoby, zapalujeme sviečky a píšeme vianočné pozdravy. Chystáme sa na sviatky pokoja, kľudu, radosti, lásky a rodinnej pohody:

- celý dom je perfektne uprataný,
- vyzdobený stromček žiari,
- vianočné ozdoby pridávajú na vianočnej atmosfére,
- špajze, chladničky, komory zaplnené,
- koláče rozvoniavajú po celom byte,
- všetko má svoje miesto.

Avšak je aj naše srdce pripravené na prijatie, na narodenie Spasiteľa Isusa Christa? Nájde sa kúsok miesta aj pre Neho v našom srdci? Je ozdobené aj naše srdce, naša duša a naše vnútro pre Jeho prijatie? Dni pripomínajúce príchod Božieho Syna upozorňujú na potrebu duchovne sa znovu narodiť, dávajú šancu začať odznova. Buďme si istí, že aj keď nám všetko chýba, nikdy nám

nebude chýbať Boh, ktorý je a aj má byť naše všetko.

Rodiny a priatelia sú spolu, zabávajú sa, ale nepoznajú význam osláv. Je krásne vedieť, že si niektorí ľudia na Neho spomenú. Niektorí ľudia pamätajú len na jedlo, pitie, zábavu, ale na Neho akosi zabúdajú. On by bol rád, keby si Mu počas týchto sviatkov dovolil vstúpiť do svojho života. Potešilo by Ho, keby si uznal skutočnosť, že pred vyše dvetisíc rokmi prišiel dobrovoľne na tento svet, aby obetoval svoj život na kríži, aby ňa zachránil. Dnes, jediné čo chce, je, aby si v Neho veril celým svojím srdcom.

To, čo je dôležité, nebude pod stromčekom. Nebude to zabalené a nemá to cenovku. To, čo je dôležité, nájdeš v objatí, v jednoduchom úsmeve, pohľade, bozku. Toto je Jeho želanie: sviatky plné toho, čo je dôležité, aby mohol prísť k nášmu srdcu a objasniť našu dušu!

Dopraj nám, prosíme, Hospodine, aby sme prípravy na Tvoje Roždestvo zvládli bez zbytočného napätia, nervozity, výbuchov hnevu a aby sme v každom človeku videli obraz Tvojej žiary z jasličiek Betlehema.

Tvoj príchod na tento svet sa udial v tichosti a v chudobe, daj, prosíme Ťa, aby aj naše oslavy Tvojho narodenia boli späté s pokorou, striedmosťou a bázňou pred Tebou. Nech svetlo Tvojej prítomnosti rozoženie temnotu nášho srdca a nech nás urobí hodnými Tvojich darov. **Zuzka Sadilková**

Svätý olej

O blahodarnom účinku posväteného oleja svätý Simeon Solúnsky hovorí: „Uznal som, koľko oslávených a Božestvenných (Božských, nádherných) darov v sebe má svätý olej: *„V ňom je záchrana od bolesti a prináša posvätenie, Božiu silu, pomoc a nakoniec privádza do Cárstva (Kráľovstva) nebeského.“*

Olej sa posväcuje kňazmi. *Jereji sú tvármi Božími, ktoré dostali pri rukopoložení (pri ich vysviacke) Božiu silu, preto je olej*
blaho-
slovený
jerejmi
dedič-
stvom
prizvania
Boha,
Božest-
venný
a svätý,
naplnený
blahodaťou

Svätého Ducha“ – učí svätý Simeon.

Väčšiu silu má olej z lampád zo svätých miest, spreď čudotvorných ikon, od moščí svätých. Olej vo fľaštičkách je posvätený jerejmi. Týmto olejom je možné sa pomazať a zrána po ranných modlitbách prijímať vnútorne, vypiť po svätenej vode a prosforke (antidor).

Pred použitím svätého oleja, alebo pred pomazaním boľavého miesta, je potrebné hoci len krátko, po-

modliť sa, prečítať modlitby „Otče náš“, „Bohorodice Divo radujsa“, tropár svätému a urobiť zemný poklon.

Pre pomazanie je dobré mať *špeciálny kúsok látky. Čelo a boľavé miesta pomazovať v znamení kríža.* Svätým olejom môžeme napustiť vatú alebo kúsok tkaniny a prikladať k boľavým miestam. Po pomazaní je potrebné vatú alebo kúsok tkaniny spáliť. V žiadnom prípade nevyha-

dzovať do smetí!

*Tak-
tiež je
veľmi
vážne
a dôle-
žité,
aby sa
chorý
človek
išiel vy-
slove-*

dať a prijať prečisté Telo a Krv Isusa Christa.

„Da ne v sud ili vo osuždenije budet mñi pričasčenie sviatych Tvojich Tajin, Hospodi, no vo iscilenie duši i tela.“

„Nech mi nebude v súd alebo na odsúdenie prijatie svätých Tvojich Tajín, Hospodine, ale na uzdravenie duše i tela.“

Časť modlitby svjaščenika pred prijímaním svätých Tajín veriacimi.

Prepodobný Lukáš (pamiatka 7./20. februára), rodák z Grécka, ktorý už od detstva mal rád mníšsky život, tajne ušiel od svojej matky a v jednom z athoských monastierov sa dal postrihnúť za mnícha.

Jeho matka Evfrosinia, ktorá dobre vychovala svojho syna, vedela o jeho svätom skutku, ale keďže bola vdovou, nemohla zniesť toho odlúčenie a neustále sa sťažovala Bohu: „Pane! Ty vidíš moje vdovstvo a všetok zármutok, ktorý je s ním spojený, nezbudni na mňa do konca, nevezmi mi jedinú radosť života, milovaného syna. Ach! Nedala som mu ani najmenšiu príčinu, aby ma opustil... Pane! Ty si viedol moje zaobchádzanie s ním: ja som mu nezakazovala žiť podľa Tvojho zákona, a bola som mu matkou nie iba telesnou, ale aj duchovnou, a chcela som ho vidieť dokonalého v cnostiach. Pane! Neprehliadni moje slzy, vráť mi syna, nech oslávim Tvoje sväté meno“. Takto sa modlila osirelá matka a Hospodin vyslyšal jej modlitbu.

Raz igumen monastiera, kde sa duchovne zdokonaľoval svätý Lukáš, uvidel v sne plačúcu matku. „Prečo mňa, biednu vdovu, tak hlboko zraňuješ,“ volala k igumenovi. „Prečo si mi vzal jedineho syna, útechu mojej staroby? On je jediné svetlo mojich

očí, a to nie je so mnou! Vráť mi syna alebo sa neprestanem sťažovať Bohu na teba.“ Vystrašený igumen sa prebudil, dlho rozmýšľal o tomto videní a nakoniec usúdil, že to bol iba prázdny sen. No počas nasledujúcej noci uvidel to isté a v tretiu noc počul ten istý hlas nariekajúcej matky. Vtedy zistil, že to videnie nie je dielom pokúšiteľa, no zjavenie od Boha. Dlho rozmýšľal o každom jednom mníchovi, a keďže svätý Lukáš vždy skrýval pred ním a pred ostatnými bratmi svoj rod a pôvod, nakoniec sa uistil, že to videnie sa týka jeho.

Na druhý deň, keď vykonal svätú liturgiu a bratia sa naobedovali, zavolať si k sebe Lukáša a s hnevom mu povedal: „Ako si sa opovážil nás oklamať, že nemáš rodičov? Ako si mohol žiť s nami, majúc lož vo svojom srdci? Vieš kto je pôvodcom lži?.. Odíď od nás, odíď za hranice Athosu a vráť sa k svojej matke. Už tretiu noc mi robí výčitky a privádza ma do rozpakov. Beda ti, keď ma neposlúchneš!“ Prekvapený Lukáš nehybne stál, sklopil svoj zrak, nemohol prehovoriť ani jedineho slova: plakal, pretože nechcel opustiť toto sväté spoločenstvo. Vtedy sa igumen nad ním rozľúťostil a povedal mu mierne: „Syn môj! Teraz sa musíš vrátiť k svojej matke a potom ti

sám Hospodin pomôže v dobrom úmysle. Počúvaj ma: ja vidím, že jej modlitba má veľkú silu u Boha a môže zničiť všetky tvoje modlitby. Choď v pokoji a pamätaj, že bez rodičovského požehnania nemôžeme nič robiť.“ Svätý Lukáš si to všetko mlčky vypočul, poklonil sa igumenovi, rozlúčil sa s bratmi a vybral sa na svoju cestu.

Kto by mohol opísať prevrpenie a radosť Evfrosinie? Chcela ho objasniť, no zrazu sa zastavila, pozdvihla oči a ruky k nebu a vzdala vďaku Bohu. „Dobrorečím Ti, Hospodine, - povedala - že si ne-

prehliadol moje modlitby.“ Potom vybozkávala svojho syna.

Svätý Lukáš pobudol u matky štyri mesiace, no túžiac srdcom i dušou po Bohu a mlčanlivom živote, začal ju prosiť o dovoľenie utiahnuť sa do púšte. Bohabojná Evfrosinia mu požehnala, lebo vedela, že Boha si treba vážiť a milovať viac ako rodičov; a jej modlitby za spravodlivého Lukáša boli pre neho druhým sprievodcom na ceste k spásu.

Z knihy Učilišče blahočestija, tom 1.

Juliána Polakovičová

„O ikonografii“ na stretnutí mládeže v Choňkovciach

Celá táto krásna akcia, ktorá sa konala v dňoch 11. – 12. 11. 2011 a niesla sa v duchu ikonografie a významu ikon, sa začala v piatok podvečer, kedy do nášho mládežníckeho domu v Choňkovciach postupne prichádzali mládežníci z rôznych kútov eparchie.

Hneď v prvý večer sme mali pripravený veľmi zaujímavý program. Pozvanie na toto stretnutie prijal o. Sergej Barilik, ikonopisec Michalovsko - košickej eparchie, ktorý si pre nás pripravil prednášku o histórii a technikách ikonografie. Na základe výňatkov zo Svätého Písma a historických udalostí sme sa dozvedeli, z čoho vychádzali nepravníci ikon tzv. ikonoborci, ale aj to, prečo Pravoslávna cirkev uctieva ikony, pričom je dôležité

mať na zreteli, že nejde o klaňanie sa materii, drevu či farbám, ale o vzdávanie úcty predovšetkým Bohu (či už priamo pri ikonách Isusa Christa, alebo prostredníctvom iných ikon, kde sú vyobrazené udalosti alebo rôzni svätí, ktorí vďaka svojmu zbožnému životu a veľkej viere dosiahli večný život).

Otec Sergej nám taktiež porozprával zaujímavé fakty o technike ikonografie, o farbách a postupoch, ktoré sa používajú. Zistili sme, že tak ako sa ikona nemaľuje, ale píše, tak sa aj číta,

a s o. Sergejom sme sa učili niektoré ikony spoločne prečítať. Náznornú ukážku písania ikony nám o. Sergej predviedol aj naživo, čo upútalo obrovskú pozornosť všet-

kých zúčastnených. Nadšene sme sa pozerali, ako sa z niekoľkých presných ťahov a čiar, ktoré má otec už veľmi šikovne zakotvené v rukách,

o krátku chvíľku stala ikona.

Po chutnej večeri nasledovali večerné modlitby a neskôr spoločná zábava pri spievaní a harmonike, pri ktorej sme si utužili a prehĺbili vzťahy, či spoznali nových priateľov.

V sobotu nás svojou návštevou poctili najskôr ikonopisci z Moskvy o. Serafim a matuška Julianina, ktorí rozpisujú michalovský chrám, a neskôr si na nás našiel čas aj náš vladyka Juraj, z čoho sme mali veľkú radosť. Matuška Julianina nám rozprávala o rôznych typoch ikon, čo nám aj hneď ukázala na konkrétnych príkladoch. Dozvedeli sme sa taktiež o rôz-

ných správnych i nesprávnych praviek, ktoré sa v ikonografii vyskytujú. V následnej diskusii nám matuška ochotne odpovedala na otázky, ktoré nás zaujímali.

Otcovi Sergejovi, matuške Julianine a o. Serafimovi týmto ďakujeme za nielen veľký prílev zaujímavých informácií, ale aj za to, že sa s nami s láskou podelili o osobné skúsenosti a dojmy z tohto krásneho talentu, ktorým ich Hospodin obdaroval.

Naše matušky nám opäť pripravili

výborné jedlo na posilnenie a hneď po výdatnom obede sme už privítali vladyku Juraja, ktorý nám priniesol ikonu sv. Martina Milostivého so sv. ostatkami svätca a „moščevnik“, v ktorom sú uložené ostatky sv. Jána Milostivého. Vďaka tejto Božej blahodatí nám vladyka v **konkrétnej** prítomnosti týchto svätcov porozprával o ich zbožnom živote. Vysvetlil nám nie len ich spätosť so Slovenskom, ale aj ich prepojenie navzájom, keďže ostatky sv. Jána Milostivého spočívajú práve v Dóme sv. Martina v Bratislave. Týmto múdrymi a krásnymi slovami, ktorými nás opäť raz náš vlady-

ka Juraj obohatil, sa toto naše stretnutie zakončilo.

Za organizáciu tohto milého podujatia patrí vďaka najmä Pánu Bohu, že nám požehnal jedno z ďalších krásnych stretnutí, a taktiež našim otcom duchovným a matuškám. Vďaka týmto stretnutiam, ktoré sa nesú vo veľmi príjemnej atmosfére a dobrej nálade, zabúdame na každodenné povinnosti a odchádzame do svojich domovov duchovne posilnení.

Mládežnícky z Košíc

Valné zhromaždenie v Prahe

Slovenskí mládežníci sa 16. 12. – 18. 12. 2011 zúčastnili na víkendovom stretnutí s českými mládežníkmi v Prahe, pri príležitosti Valného zhromaždenia Bratstva pravoslávnej mládeže v Českej republike. Stretnutie sa začalo príjemným piatkovým večerným zoznámením

a modlitbou. V sobotu sme sa zúčastnili na svätej liturgii v chráme Sv. Cyrila a Metoda, ktorú slúžil Jeho Blaženosť Kryštof, arcibiskup pražský, metropolita Českých krajín a Slovenska, s miestnymi du-

chovnými pražského katedrálneho chrámu.

Valné zhromaž-

denie v hoteli Icon otvoril prezident Ivo Vrobel a k mládežníkom sa prihovorel vladyka, metropolita Kryštof. Vladyka adresoval mlá-

dežníkom veľa povzbudivých slov, podporil českú mládež a vyzdvihol dôležitosť práce mladých ľudí zhromaždených v Christovej Cirkvi. Zhromaždenie pokračovalo príhovorom prezidenta Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS Alexandra Hалуšku. Prezident slovenského Brat-

stva sa prihovorel mládežníkom so slovami podpory, snažil sa ich povzbudiť a poradiť im v ich obetavej práci, s ktorou má sám skúsenosti. Stretnutie pokračovalo prezentáci-

ou činnosti českého Bratstva. Vedenie nám ukázalo krátku prezentáciu z akcií, ktoré pripravili, a ktoré sa uskutočnili pod ich vedením v Čechách. Všetci prítomní živo diskutovali a s radosťou nám opísali tieto pekné stretnutia, na ktorých sa často zúčastnili aj naši slovenskí mládežníci. Ďalšou časťou programu boli voľby do vedenia Bratstva a predstavovanie kandidátov. Volebná komisia po odvolení sčítala všetky hlasy a vyhlásila výsledky. Prezidentom BPM v Českej republike sa stal brat Martin Létal, novozvoleným viceprezidentom je brat Viktor Dutko, za koordinátora pre Pražskú eparchiu bol zvolený brat Ondřej Chrást a pre

Olomoucko – brnenskú eparchiu bola zvolená sestra Milada Kudelová, duchovníkmi BPM sú otec Metoděj Kout a otec Jozef Kratochvíla. Zvolení boli aj nový ekonóm sestra Lenka Petříková a predsedníčka edičnej rady sestra Tatiana Fejsaková. Posledným bodom programu Valného zhromaždenia bola diskusia, v ktorej sa rozoberalo ďalšie smerovanie Bratstva a plány do budúcnosti. Zhromaždenie ukončil prezident českého BPM Martin Létal modlitbou. Po Valnom zhromaždení bola pre mládež pripra-

vená prehliadka pravoslávnu Prahou a deň sme zavŕšili večerňou v katedrálnom chráme, v ktorom nám otec duchovný porozprával históriu tohto chrámu, a tiež nám povedal pár slov o sv. Gorazdovi.

Toto krásne stretnutie pravoslávnej mládeže sme ukončili v neďelu svätou liturgiou a spoločným obedom. V mene slovenského BPM ďakujeme všetkým mládežníkom a organizátorom z Čiech a Moravy za príjemný víkend plný blahodäte a krásnych zážitkov.

Janka

Koledovanie Medzilaborčanov

Aj tento rok sme sa rozhodli potešiť koledami ľudí z domovov dôchodcov, veriacich na všetkých okolitých cirkevných obciach, naše rodiny a deti z detského domova.

Vyštartovali sme 8. januára 2012 pri pravoslávnom chráme v Medzilaborciach, odkiaľ sme všetci spoločne vyrazili a začali liturgiou v Palote. Pokračovali sme vo Vydrani, Medzilaborciach, Sukove a Zbudskej Belej, kde sme sa zúčastnili aj na večerni.

Tam sme v tento deň ukončili naše koledovanie po cirkevných obciach a na rade boli už len domácnosti našich blízkych. Aj keď sme sa domov vrátili neskoro večer a spali sme niekoľko hodín, mali sme veľmi dobré pocity z prežitého dňa. Hoci na druhý deň ráno niektorí z nás museli ísť do

školy a práce, aj tak pred nami ešte ostal veľký kus práce: začali sme liturgiou v Rokytovcach a postupne sme sa presúvali do Krásneho Brodu, Čabín a na večerniu do Nižnej Jablonky. Cestou späť do Medzilaboriec sme sa zastavili aj vo Výrave u nášho arcidekana, o. Jána Nováka. V Medzilaborciach sme ešte navštívili tri domovy dôchodcov a rodiny mládežníkov, ktoré sme nestihli navštíviť v predošlý deň.

Naša vďaka patrí v prvom rade nášmu Bohu, že nám znovu pomohol pri tomto diele, ktorým chceme byť bližšie k Nemu. Veľké ďakujem patrí i rodinám, ktoré sa nám počas týchto dvoch dní postarali o obed, a všetkým mládežníkom za ich čas a námahu.

Hoci tieto dva dni boli náročné, radosť a pokoj v našich srdciach pretrvávali ešte dlho. Ak sme potešili hoci len jedného človeka, stalo to zato. Veríme, že ten krásny pocit, ktorý bol v každom z nás, sa nám podarilo rozdať aspoň sčasti medzi všetkých ľudí, ktorých sme navštívili.

O závislosti a súpěření

Blažený je ten, koho sa netýka závislosť a (nekalé) súpěření, pretože nekalé súpěření a závislosť idú spolu ako ruka v ruku – v kom je jeden z týchto nedostatkov (vášni), v tom sú oba. Preto vskutku blažený je ten, kto nevpadol do ani jedného z týchto nedostatkov. Pretože kto súpěří so svojím bratom nespravodlivo, ten bude odsúdený spolu s diablom. Kto nespravodlivo súpěří, ten prehráva; v takom človeku je nenávisť a mučí ho úspech druhých. Ale ten, kto netrpí závislosťou a súpěrením, takého netrápi úspech iného. Keď je niekomu inému preukázaná česť, nespôsobuje mu to smútok. Keď je niekto druhý povýšený, neznepokojuje ho to, pretože iných pokladá za lepších ako je sám; a, naopak, seba pokladá za nedôstojného a posledného zo všetkých. Človek, ktorý netrpí závislosťou, nedožaduje sa cti, raduje sa s tými, ktorí sa tešia, nepripisuje si veľké skutky, pomáha aj takým, ktorí dosahujú úspechy, chváli takých, ktorí idú dobrou cestou. Keď vidí, že spolubrat robí niečo dobré, ešte mu dopomôže svojimi radami. Keď vidí rozhnevaného, láskavo ho uspokojuje. Keď vidí, ako niekto pri modlení sa v chráme spí, starostlivo ho zobudí. Človek, ktorý nie je závislivý, sa v žiadnom prípade nepovyšuje nad blížnym.

Naopak, ten, kto je závislivý a súpěří nespravodlivo, ten je chudákom, pretože je spoluúčastníkom

diabla, ktorého „závislosťou prišla na svet smrť“ (Prem 2, 24). Kto je závislivý, nechce, aby bol niekto ctený viac, ako je on sám. Tých, ktorí si zaslúžia pochvalu, ponizuje. Keď niekto ide dobrou cestou, závislivec mu na tej ceste kladie prekážky. Postiacich sa nazýva slávychtivými, modliacim sa hovorí, že sa chcú len ukázať. Závislivý človek sa nikdy neteší z úspechu iného. Keď vidí niekoho, kto zaspí na modlitbe, namiesto toho, aby ho zobudil, v tichosti mlčí. Keď vie o páde niekoho, pred všetkými ho zosmiešňuje. Beda závislivému človeku, pretože jeho srdce sa stáva nemohúcim od smútku, jeho sily sa postupne vytrácajú. Všetkým je vrahom, všetkých nenávidí, všetkým robí zlo. Od závislosti sa rodia ohovárania, nenávisť a vraždy. Preto všetci vojaci Christovi – bežte čo najďalej od závislosti, čo najďalej od seba držte nekalé súpěření, aby ste neprepadli súdu spolu s diablom!

Vybrané z diel sv. Efréma Sýrskeho – „Izbrannyje tvorenija“.

Pripravil jM

Zázrak svätého apoštolom rovného Rastislava, kniežaťa veľkomoravského

Človek je často slabý vo svojej viere a malý v dobrých myšlienkach. Tak podobne i ja. Kanonizácia svätého apoštolom rovného Rastislava sa u nás udiala v roku 1994, to som bol ešte malé dieťa. O čosi neskôr som sa dozvedel, že pravoslávni majú za svätého i Rastislava, panovníka veľkomoravského.

Pravdupovediac, spočiatku som tomu ani nevenoval pozornosť a s niekoľkými bezbožnými myšlienkami som ho pokladal za akéhosi „druhoradého“ svätého. „Nuž, čo je to za svätého, ktorý neurobil ani jeden zázrak?!“ Zrejme som si vtedy ešte celkom jasne neuvedomoval, čo znamená pre celý národ písmo, zákon, vzdelanosť. A, samozrejme, ani som nedocenil fakt, že práve kvôli svätému Rastislavovi náš národ prijal pravé Christovo učenie.

Ako som už povedal, mal som apoštolom rovného Rastislava za „druhoradého“ svätého. No milostivý Boh, želajúci si osláviť pamiatku svojich svätých, ukázal mi, malovernému, veľkosť svojho služobníka,

svätého Rastislava.

S pár pútnikmi zo Slovenska som šiel na svätú horu Grabarku v Poľsku. Ako je to pri púfách zvykom, po príchode do monastiera sme šli do hlavného chrámu pokloniť sa Bohu i svätým, priložiť sa k ikonám a svätým mošcam. Po tom sme sa zhromaždili v zadnej časti chrámu a spolu obdivovali krásny rozpis. Tu k nám pristúpil istý pán a opýtal sa, odkiaľ pochádzame. Tak sme mu odpovedali, že sme pútnici zo Slovenska. „A, zo Slovenska! To poznám. Vy tam máte svätého Rastislava. Bol som slepý a po jeho modlitbách som začal vidieť. Naozaj veľký to záchránnik!“

Tieto slová mnou otriasli. „Tak predsa aj naši svätí robia zázraky!“ Boh mi takto poslal akoby „dôkaz“, ktorý som si kvôli svojej slabej viere vyžadoval. Vtedy som prosil Boha i svätého Rastislava o odpustenie a za moje pochybovanie. A čo ja a svätý Rastislav? Odvtedy sa ho snažím mať vo veľkej úcte a pokladám ho za veľkého modlitebníka za Slovákov, Moravanov i Čechov.

Svjatyj ravnoapostoľnyj knáže Rostislave, moli Boha o nas!

Motýlik a hviezda

Malý nočný motýlik nežného ducha sa raz zamiloval do hviezdy. Pochválil sa tým matke a matka mu poradila, aby sa radšej zamiloval do tienidla na lampe.

„Hviezdam sa dvoriť nedá,“ vysvetľovala mu, „ale za lampami môžeš letať.“

„Aspoň na niečom pristaneš,“ povedal otec. „Keď budeš letať za hviezdami, nikde nezakotviš.“

Motýlik si nedal povedať ani od otca, ani od matky. Každý večer po západe slnka, keď vychádzali hviezdy, vydal sa na let za jednou z nich a každé ráno na svitaní sa vracal celkom vyčerpaný od hroznej a pochybnej námahy.

Raz si ho otec zavolať a povedal mu: „Celé mesiace, chlapče môj, si si ani len nepopálil krídla a bojím sa, že si ich nespáliš nikdy. Všetci tvoji bratia si ich poriadne oškvrkli, keď poletovali okolo pouličných lúč, všetky tvoje sestry sa riadne popálili na stolových lampách. Len napred, daj sa do toho, choď sa pekne popáliť. Silný a mohutný ako si ty a nemať ani jazvičku!“

Motýlik opustil rodičovský dom, ale nešiel obletovať pouličné lampy, ani lampy v dome. Začato pokračoval vo svojich pokusoch

dostať sa k hviezde, ktorá bola vzdialená tisíce svetelných rokov. Myslel si, že uviazla medzi najvyššími konármi bresta.

Skúšať to, noc čo noc skúšať letať za hviezdou mu robilo takú radosť, že sa dožil vysokého veku. Rodičia, bratia a sestry pomreli. Všetci zhoreli veľmi mladí.

Hviezda nádeje je rozoznávaci znak. Každý deň by si mal prosieť o vieru odhodlať sa na nemožné. Kto

túži pracovať s Christom ako dôsledok pretvárať svet, bude vždy odmieňať vopred stanovené zákony a príkazy.

Bude neposlušný, keď druhí budú poslúchať, vykoná rozkaz, keď ho druhí budú považovať za nezmyselný. Svet sa mu bude javiť ako väzenie, keď druhí budú hovoriť o slobode. Bude priezračný v očiach svojej viery, keď druhí budú zúfali, že sa cítia ako väzni. Robiť nemožné veci je realizmus tých, ktorí poznajú hlas svojho Pána.

Ak je nejaká hviezda na nebi tvojho života, nestrácaj čas pálením krídel na lampe.

Z knihy Bruno Ferrero - Štyridsať príbehov z púšte (Malé príbehy na potešenie duše).

Radka Baková

Hummus

2 šálky cícera namočeného cez noc
50g sezamovej pasty tahini
3PL olivového oleja
šťava z jedného citróna
3 zúbky cesnaku
soľ a čierne korenie
podľa chuti

Cícer uvaríme do mäkka, zlejeme, zmiešame so zvyšnými surovinami a rozmixujeme do hladka.

Brokolicovo-paradajkové placky

1 brokolica
2 paradajky
100 ml vody
½ - 1 šálku múky
(podľa potreby)

Brokolicu nadrobno posekáme alebo rozmixujeme v mixéri, ale nie úplne na kašu. Paradajky sparíme, ošúpeme a pokrájame na drobné kocky, pridáme ku brokolici. Do

brokolicovej zmesi prilejeme vodu a múku podľa potreby. Vymiešame cesto a dochutíme soľou a čiernym korením. Opekáme pomaly na rozohriatom oleji z oboch strán do zlatista.¹

Citrónový koláč

250 g stuženého rastlinného tuku
3 šálky hladkej múky
150g cukru
2 citróny
cukor alebo med podľa chuti

Stužený rastlinný tuk zmiešame s múkou, pridáme cukor a vodu podľa potreby a vypracujeme krehké cesto. Cesto odložíme na 30 minút do chladničky odpočinúť. Citróny ošúpeme, zomelieme na mäsovom mlynčeku a dochutíme cukrom alebo medom, podľa toho, ako kyslé to chceme mať. Namiesto citrónov môžeme použiť iné ľubovoľné ovocie. Cesto vyberieme z chladničky, rozvalkáme a vyložíme ním formu na koláč. Plnku rozotrieme na cesto a upečieme.²

1 <http://www.povarenok.ru/recipes/show/23412/>

2 <http://www.pravoslavnye.org/index.php/2010-09-21-18-49-45/2010-06-25-20-30-30/2010-06-25-20-32-26/608-2010-12-20-21-39-53>

Prosba o 2% z dane

Drahí otcovia duchovní, bratia a sestry, mládežníci, všetci ľudia dobrej vôle, ktorým nie je ľahostajný osud mladej generácie!

Mládežníci – dobrovoľníci (mladí ľudia, ktorí dobrovoľne a bezplatne) každoročne vyvíjajú množstvo aktivít, stretnutí, na ktorých sa usilujú pracovať s mladými pravoslávny-mi kresťanmi. Predkladajú mladým kladné vzory a šíria kresťanské myšlienky medzi mládežou.

Každoročne organizujeme mnohé podujatia, duchovné stretnutia, púte, besedy, športové akcie, letné tábory, výlety po Slovensku i do zahraničia venované predovšetkým mladej pravoslávnej generácii, o čom sa máte možnosť presvedčiť i na stránkach nášho mládežníckeho časopisu *Istina*, ale i v cirkevnej tlači, rádiu a mnohí z vás majú i osobnú skúsenosť, pretože boli účastní na niektorom z našich podujatí.

Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS sa aktívne podieľa na vzdelávaní mladej generácie. Snaží sa hlásať Božie slovo všetkým, ktorý majú o to záujem. Naším cieľom je vychovávať aktívnych členov Christovej Cirkvi a zdravú, duchovne zrelú generáciu.

Avšak, aby sme toto všetko mohli uskutočňovať, potrebujeme i Vašu podporu. Aj tento rok nás môžete podporiť tak, že 2% zo svojej dane (ktorú ste odvodili v minulom kalendárnom roku) poukážete na naše

Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS. Vás osobne to nebude nič stáť, a je to Vaše právo rozhodovať o tom, kam pôjdu peniaze z Vašich daní.

Na cirkevných obciach a v našej Istine nájdete predtlačené tlačivá, ktoré stačí doplniť o Vaše údaje, respektíve odovzdať účtovníkovi vo Vašej firme s tým, že si želáte, aby Vaše 2% z dane šli na Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS.

Ak sa nedostanete k nášmu le-táku, tu sú informácie, ktoré sú potrebné pre zamestnávateľa a Daňový úrad, aby vedeli, komu poukázať Vaše 2% z daní.

Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS

Bayerova 8

080 01 Prešov

Právna forma: občianske združenie

IČO: 17075947

DIČ: 2021531556

Bankový účet: 4008447171/7500

Veríme, že nás aj tento rok podporíte. Veríme, že aj tento rok podporíte dobrú vec, podporíte mladých pravoslávnych veriacich, za čo Vám zo srdca vopred ďakujeme.

S láskou v Christu

Alexander Haluška
prezident Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS